

O Fundacji EFC 2009-2019

Edukacyjna Fundacja
im. prof. Romana Czerneckiego
EFC

ul. Mokotowska 63/60
00-533 Warszawa

+48 606 770 955
biuro@efc.edu.pl

KRS 0000334007
NIP 5242685257
REGON 141959124

Edukacyjna Fundacja
im. prof. Romana Czerneckiego
EFC

PATRON FUNDACJI - PROF. ROMAN CZERNECKI (1904–1986)

Pedagog z zawodu i z powołania. W czasie II Wojny Światowej zorganizował tajne nauczanie w Słupi Jędrzejowskiej gromadząc łącznie 1000 słuchaczy. Po wojnie stworzył szkołę w Szczekocinach, która dziś działa pod patronatem Fundacji EFC. Był szefem Kuratorium Oświaty w województwie zielonogórskim, rektorem Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku oraz wykładowcą Politechniki Warszawskiej. Całe życie poświęcił edukacji młodych ludzi niezależnie od tego kim byli i skąd pochodzili. Życiorys Romana Czerneckiego przekonuje o wyjątkowym znaczeniu edukacji i roli nauczyciela, który może inspirować kolejne pokolenia i zmieniać otaczającą go rzeczywistość.

SŁOWO WSTĘPU

List Przewodniczącego Rady Fundacji EFC
List Prezes Zarządu
Życzenia dla Fundacji EFC

O FUNDACJI EFC

Kilka słów o nas
Edukacja od pokoleń - jak to się zaczęło?

CO ROBIMY DLA EDUKACJI?

Program Stypendialny Horyzonty - nowy rozdział
Program Edukacja Inspiracja - nauczyciele w akcji
Nagroda Ireny Sendlerowej “za naprawianie świata” -
wyróżnienie wybitnych pedagogów
Szkoły Patronackie EFC - potencjał małych miejscowości
Nagroda im. prof. Romana Czerneckiego - inne spojrzenie na edukację

CO ROBIMY DLA FILANTROPII?

Nagroda im. Andrzeja Czerneckiego - odwaga
i zaangażowanie
Spotkania fundacji rodzinnych - wspólne wyzwania,
wspólne rozwiązania
Współpraca procentuje - partnerstwo z Fundacją Rodziny Staraków

KTO ZA TYM STOI?

Rada Fundacji EFC
Zarząd Fundacji EFC
Rada Programowa

SŁOWO WSTĘPU

6	List Przewodniczącego Rady Fundacji
8	List Prezes Zarządu Fundacji EFC

Andrzej i Igor Czerneccy,
Emilia Gromadowska

Szanowni Państwo,

Za nami kolejny ważny rok dla EFC i dla edukacji w Polsce. Zaczęliśmy go od ogromnej mobilizacji wynikającej z postanowienia by zmienić nasz program stypendialny tak, aby jeszcze lepiej odpowiadał na wyzwania XXI wieku. Oznaczało to wiele spotkań roboczych z zespołem i naszymi partnerami z Fundacji Rodziny Staraków, Forum Dialogu, Stowarzyszenia 61, Centrum im. prof. Bronisława Geremka, Szkoły z Klasą oraz Centrum Badań i Innowacji Społecznych STOCZNIA. Razem uzupełniliśmy program o mocny, wyraźny wątek kształtowania charakteru uczniów. Jest to nasza odpowiedź na pytanie o to jak wspierać rozwój młodych ludzi by byli otwarci na świat, krytycznie myślący, odpowiedzialni oraz by czuli się Europejczykami jednocześnie będąc członkami swych lokalnych wspólnot.

Horyzonty to również wynik analizy otaczającej nas rzeczywistości. Potrzebne są zmiany w oświacie, która nawiązuje do dziewiętnastowiecznych wzorców. Jak dbać o społeczeństwo obywatelskie, jeżeli w klasie panują relacje autorytarne? Jak zapobiec niskiej frekwencji na wyborach i rosnącej atrakcyjności populizmu wśród najmłodszych? Wyzwania stojące przed edukacją dotyczą też sposobu, w jaki państwo traktuje nauczycieli. Bezprecedensowe strajki pracowników oświaty to ważny sygnał; Fundacja EFC nie pozostaje obojętna wobec postulatów tej najważniejszej dla przyszłości Polski grupy zawodowej. Wyrazem tego jest program grantowy Edukacja Inspiracja, który wspiera nauczycieli z małych miejscowości chcących realizować kreatywne, autorskie projekty wspólnie z uczniami. To nasza mała cegielka dokładana do starań, by szkoła była miejscem, w którym młodych ludzi otwiera się na nowe i oddaje się im inicjatywę.

Chcemy zwracać uwagę na tych, którzy bliskie nam wątki wprowadzają do debaty na temat polskiej oświaty. Dlatego od ubiegłego roku przyznajemy Nagrodę im. prof. Romana Czerneckiego, która na celu ma wyróżnianie osób – naukowców, publicystów, edukatorów – piszących o edukacji. W I edycji konkursu

nagrodę specjalną otrzymało Spięcie, bezprecedensowy projekt współpracy pięciu redakcji, które zdecydowały się razem pisać o edukacji w Polsce, mimo różnic ideologicznych. Oby tak dalej!

Za nami także pierwszy rok realizacji programu współpracy ze szkołą w Szczekocinach. Szkoła Patronacka EFC to próba budowania postaw samodzielności, sprawczości, odpowiedzialności i zaangażowania wśród młodzieży. Szkoła się zmienia, stanowi przestrzeń aktywności społecznej uczniów, ale także nauczycieli, mieszkańców i lokalnych instytucji, co jest szczególnie ważne w małych miejscowościach. Wspólną pracę umiliło nam uhonorowanie Mirosława Skrzypczyka, wicedyrektora Zespołu Szkół w Szczekocinach, Nagrodą im. Ireny Sendlerowej "Za naprawianie świata" w roku 2018.

Okazji do wspólnej pracy jest w Fundacji EFC więcej. Na początku 2019 roku zorganizowaliśmy kolejne Spotkanie Fundacji Rodzinnych. We współpracy z Polską Radą Biznesu oraz Forum Darczyńców tworzymy przestrzeń do rozmowy dla zarządzających fundacjami oraz dla przedsiębiorców, którzy chcą prowadzić systematyczną działalność społeczną. Wierzymy, że przemyślenia filantropia ma sens, dlatego chcemy dzielić się naszym doświadczeniem z innymi i od innych czerpać. Dowodem na to jest także nasza współpraca z Fundacją Rodziny Staraków. Program Stypendialny Horyzonty nie istniałby, gdyby nie mądra decyzja Państwa Staraków. Dzięki niej mogliśmy się razem cieszyć z pierwszej wspólnej grupy absolwentów Horyzontów, między innymi z pierwszych studentów w Oxfordzie!

W EFC jesteśmy przekonani o tym, że nasza organizacja musi się rozwijać - rok pełen nowych wyzwań był do tego najlepszą okazją. Tego wymaga od nas zadanie, jakie sobie stawiamy – praca na rzecz edukacji w Polsce. Każdy w zespole EFC Wam to powie – w miejscu długo nie stoimy.

Z poważaniem
Igor Czernecki
Przewodniczący Rady Fundacji

Drodzy Państwo,

Fundacja EFC kończy właśnie 10 rok swojej działalności. To dla mnie zaszczyt, że jedna trzecia tego okresu przypadła na moją pracę w jej zarządzie. Szacunek oddaję moim poprzednikom, Pani Joannie Bochniarz i Panu Jackowi Michałowskiemu, którzy zbudowali zespół i przyczynili się do rozwoju Fundacji. Staramy się podążać drogą, którą nakreślił nasz Fundator, Andrzej Czernecki. Świetnie potrafił przewidzieć wyzwania, a trudności przekuć w sukces.

Największym wyzwaniem dla naszej organizacji była reforma systemu edukacji i jej konsekwencje dla Programu Stypendialnego Horyzonty. Dlatego zmienia się on z programu pomocowego w doświadczenie kształtujące młodych ludzi poszukujących równowagi między rozwojem naukowym i osobistym. Towarzyszymy stypendystom w ich drodze ku samodzielności i dorosłości, dodajemy im odwagi, zachęcamy do zaangażowania społecznego. Zespół koordynatorów regionalnych podnosi swoje kompetencje, aby być gotowym na indywidualną pracę ze stypendystami metodą tutoring. Przed nami oddanie inicjatywy stypendystom, którzy będą tworzyć kluby EFC - dedykowaną im przestrzeń do rozwoju pasji i zainteresowań. Z radością obserwujemy sukcesy naszych starszych absolwentów, którzy właśnie udają się na studia doktoranckie oraz tegorocznych, którzy dopiero zaczynają studia, w tym w Oxfordzie i Cambridge.

Horyzonty się zmieniają, zmienia się fundacja, ale to, co najważniejsze, pozostaje niezmiennie - wspólnota ludzi skupionych wokół wartości, według których żył nasz patron, profesor Roman Czernecki. Reagujemy na zmiany w edukacji, nie jesteśmy wobec nich obojętni. A ten rok był wyjątkowo trudny dla szkół i ich kadry, o czym wiemy nie tylko z rozmów z nauczycielami w programie grantowym Edukacja Inspiracja, którego drugą edycję właśnie zakończyliśmy. Kwietniowy strajk nauczycieli był mocnym doświadczeniem także dla uczniów i ich rodziców. Dlatego od razu włączyliśmy się w organizowanie Narad Obywatelskich o edukacji

w całej Polsce, zachęcając do tego szkoły z naszych fundacyjnych programów. Wierzimy bowiem, że otwarta rozmowa przedstawicieli różnych środowisk może służyć pozytywnym zmianom w edukacji. Na podstawie rozmów ze stypendystami Horyzontów stworzyliśmy raport, który stanowi unikatowe podsumowanie refleksji i opinii uczniów. Byliśmy zaskoczeni tym, jak różne były emocje stypendystów wobec strajku i jednocześnie dumni z konstruktywnych argumentów, szacunku do rozmówców i otwartości, jaką wykazali się podczas badania.

Te działania nie byłyby możliwe bez naszych partnerów, którym pragnę serdecznie podziękować. Jednocześnie dziękuję całej społeczności EFC - stypendystom za podjęcie wyzwania Horyzontów, koordynatorom za uważne towarzyszenie im drodze ku dorosłości, zespołowi biura za rzetelne informowanie o działaniach i nadzór nad administracją. Szczególne podziękowania adresuję do Rady Fundacji i Rady Programowej za wyznaczanie kierunku i cenne inspiracje. Dzięki Wam praca w EFC ma sens. Z satysfakcją myślę o tym, co udało nam się osiągnąć i z entuzjazmem patrzę w przyszłość czekając na to, czego możemy się jeszcze nauczyć. Bo przecież towarzyszy nam wspólny cel - dobra edukacja w Polsce.

Z poważaniem
Emilia Gromadowska
Prezes Zarządu Fundacji EFC

ŻYCZENIA DLA FUNDACJI EFC

Biznes i filantropia - Fundacja EFC w znakomity sposób łączy te dwie sfery. Przykład Andrzeja Czerneckiego, biznesmena i współzałożyciela Polskiej Rady Biznesu, który przekazał swój majątek na cele społeczne, może być inspiracją dla innych przedsiębiorców. Doceniając tę postawę, od 2016 roku Polska Rada Biznesu przyznaje Nagrodę im. Andrzeja Czerneckiego osobom, które zmieniają świat na lepsze. Z okazji jubileuszu, życzę wielu sukcesów w pobudzaniu zaangażowania społecznego w Polsce. Cieszę się, że razem z Fundacją EFC możemy zachęcać do filantropii kolejne pokolenia przedsiębiorców.

Wojciech Kostrzewa
Prezes Polskiej Rady Biznesu

Organizacja, niezależnie od tego, jak dobrze zbudowana, jest tak dobra, jak ludzie, którzy ją tworzą. Dzięki Fundacji EFC mamy szansę współpracować z najlepszymi. Dziękujemy i wierzymy w kolejne, wypełnione sukcesami dziesięciolecia!

Kornelia Dziaduła
Przewodnicząca Stowarzyszenia
Alumni EFC

Drogi Zespole Fundacji EFC, z okazji pięknej okrągłej rocznicy, przyjmijcie najserdeczniejsze życzenia od całego zespołu Fundacji Szkoła z Klasą. Nasze fundacje łączy wiara w to, że każdy uczeń zasługuje na równe szanse edukacyjne, a szkoła powinna być miejscem rozwijania indywidualnych zainteresowań i pasji, uczącym współdziałania oraz odpowiedzialności za siebie i innych. Niewiele jest w Polsce fundacji na tyle niezależnych, by tak konsekwentnie i wytrwale pracować na rzecz zmian w edukacji, tak, by kształcić młodych ludzi na świadomych, odpowiedzialnych i otwartych obywateli Europy i świata. To duży przywilej, ale też wielka odpowiedzialność. Jesteśmy dumni, że od kilku lat mamy okazję towarzyszyć Wam w rozwijaniu i dopasowywaniu Waszych cennych inicjatyw i programów. Jubileusze są zawsze okazją do stawiania sobie nowych wyzwań. Dlatego życzymy Wam nieustannego zapału do pracy, otwartości na zmiany i odwagi do ich wprowadzania w życie, a przede wszystkim dalszych sukcesów.

Agata Łuczyńska
i Marta Puciłowska
Zarząd Fundacji Szkoła z Klasą

Mysząc o tym, co robi Fundacja nasuwają mi się słowa Jana Zamoyskiego "Takie będą Rzeczypospolite jak ich młodzieży chowanie". No i coś można rzec, dzięki Fundacji mamy zatem Rzeczypospolite o otwartych umysłach i sercach, odważne, wrażliwe na krzywdę każdego człowieka i każdej istoty oraz wnikliwe i ciekawe otaczającego świata. Na ten piękny jubileusz 10-lecia chciałam podziękować za takie chowanie młodzieży i życzyć kolejnych dekad wypuszczania ich w świat by mogli nas inspirować i zadziwiać sobą.

Agnieszka Maciejowska
współzałożycielka Evenea.pl

*Droga Fundacjo,
praca na rzecz edukacji to jedno z najbardziej wymagających wyzwań,
jakie można podejmować w ramach działań filantropijnych. Wymaga
bowiem ogromnej odpowiedzialności i przemyślanych świadomych decy-
zji o tym jak kształtować młodych ludzi i jakie wartości im przekazać.
Cieszymy się, że dzięki naszej współpracy możemy z sukcesami pokazy-
wać stypendystom przemyślany, mądry, a jednocześnie zrównoważony
kierunek rozwoju, zwracać uwagę nie tylko na osiągnięcia w nauce
ale też dbać o ich rozwój osobisty, uczyć współpracy i społecznego
zaangażowania.*

*Z okazji dziesięciolecia chcielibyśmy Wam życzyć, aby wysiłek podej-
mowany dla dobra edukacji przez Fundację i cały jej zespół, także
w ramach programu Horyzonty, kształtował kolejne pokolenia pełnych
inspiracji i zapału młodych ludzi i zmieniał dzięki nim świat na lepsze.*

**Jerzy Starak oraz Zarząd
Fundacji Rodziny Staraków**

*Edukacja jest najważniejsza i w EFC bezsprzecznie wszyscy to wiedzą.
Dlatego z okazji pięknego jubileuszu, chciałabym życzyć jej twórcom
i pracownikom, by zawsze dostarczała im wyzwań i radości. I każdy
kolejny dzień był dla nich szkołą - w najlepszym tego słowa znaczeniu.
Ujawniał nowe talenty, stawiał twórcze wyzwania, a praca wywoływa-
ła uśmiech i satysfakcję.*

**Justyna Suchecka
dziennikarka TVN24**

*Fundacji z okazji pierwszego dziesięciolecia i na każde kolejne
dziesięciolecie życzę, by nadal działała tak, jak działa, w idealny
sposób łącząc profesjonalizm i entuzjazm, młodych i starszych, naukę
i zabawę, przyjemność i pracę i by uczyła nas tego samego!*

**Hanna Wróblewska
Dyrektorka Zachęty,
Narodowej Galerii Sztuki**

O FUNDACJI EFC

Kilka słów o nas

Edukacja od pokoleń - jak to się zaczęło?

KILKA SŁÓW O NAS

Edukacyjna Fundacja im. prof. Romana Czerneckiego EFC utworzona w 2009 roku przez Andrzeja Czerneckiego działa na rzecz edukacji w Polsce. Wspiera wszechstronny rozwój młodzieży, podnosi kompetencje zawodowe pedagogów, wyróżnia działaczy społecznych i publicystów wpływających na kształt współczesnej edukacji. Promuje postawy zaangażowania społecznego i filantropii. Stanowi aktywny, słyszalny głos w debacie na temat jakości uczenia i uczenia się.

Fundacja EFC to jedna z największych fundacji rodzinnych w Polsce, która działa w obszarze edukacji i promowania postaw filantropijnych. To organizacja budowana na przekonaniu, że edukacja powinna być dostępna dla wszystkich. Idee otwartości, równości, inkluzywności są przekazywane w rodzinie Czerneckich z pokolenia na pokolenie, począwszy od Romana Czerneckiego, wybitnego pedagoga i patrona fundacji. Te wartości są ciągle żywe we wspólnocie, która wykrystalizowała się wokół Fundacji - stypendystów, nauczycieli, pracowników i działaczy społecznych, którym dobra edukacja jest szczególnie bliska. Efektem tego zaangażowania są przemyślane programy edukacyjne, między innymi najbardziej kompleksowy program stypendialny dla uczniów szkół średnich w Polsce.

ROZMOWA Z IGOREM I ANDRZEJEM CZERNECKIMI, O TYM CO ZA NIMI I CO PRZED NIMI W FUNDACJI EFC.

Czym jest dla Was Fundacja EFC?

Igor: Przede wszystkim to filar, który określa naszą tożsamość jako rodziny Czerneckich i ogromne wyzwanie - jest tyle do zrobienia! Cały czas się uczymy, ale od początku uczymy się poprzez doświadczenie, praktykę. Zafundowaliśmy sobie taki przyspieszony kurs pracy w trzecim sektorze, ale chętnie podejmujemy się tego wyzwania, bo wciąż towarzyszy nam przeświadczenie, że rzeczy można robić lepiej. Ten element ciągłej nauki jest dla nas równie ważny, co pielęgnowanie tożsamości naszej rodziny.

Andrzej: Dla mnie to także duża satysfakcja zawodowa i wdzięczność wobec ojca za to, że był tak mądry, by przed śmiercią coś takiego jak Fundacja EFC zbudować. W EFC mamy możliwość pracowania z myślą o innych, o wspólnocie, tak nieegoistycznie. Ludzi, dla których nie jest to sposób na życie, ciężko do tego przekonać; sam nie wiem, czy byłbym związany z trzecim sektorem, gdyby nie zobowiązało mnie do tego powstanie fundacji. Ale mając do czynienia z młodymi ludźmi, nauczycielami, mogę powiedzieć, że taka praca daje ogromną satysfakcję.

Dlaczego zajęliście się edukacją? To dość popularny obszar wśród organizacji społecznych.

Andrzej: Zaczęło się od naszego dziadka, Romana Czerneckiego i dziedzictwa, które po sobie pozostawił. Drugim powodem była chęć przekucia szacunku, jakim ojciec darzył wszystkich ludzi związanych z edukacją - nauczycieli, profesorów, środowisko akademickie - w konkretne działanie. To z kolei wiązało się z dogłębnym przeświadczeniem ojca, że edukacja jest mechanizmem napędzającym nie tylko rozwój indywidualny, ale także rozwój całego kraju.

Igor: Jest też trzeci element - przeświadczenie, że walka o edukację stanowi awangardę walki o przyszłość Polski. Dziś czuć to wyjątkowo mocno. Internet zaburzył sposób, w jaki dotychczas ludzie sięgali po wiedzę i w jaki się ze sobą komunikują. Ogromnym wyzwaniem jest także uczulanie na fake newsy, uczenie krytycznego myślenia i zdobywania

rzetelnej wiedzy. Do tego dochodzi populizm, rozprzestrzeniający się w Polsce, w Europie, w Stanach, przede wszystkim właśnie online. Ponadto nadwyrażony system edukacji w Polsce... w pracy widzimy frustrację nauczycieli i pracowników oświaty i nie możemy pozostawać wobec tego obojętni. Mamy więc dogłębne poczucie, że to, co robi fundacja jest kluczowe dla przyszłości naszego kraju.

Fundacja EFC to specyficzna organizacja - fundacja rodzinna, w której wartości i kultura rodziny są ważnym fundamentem.

Co jest atutem fundacji zarządzanej przez rodzinę?

Andrzej: Dobre pytanie! Z pewnością fundacje rodzinne wyróżnia struktura związana z funduszem żelaznym, czyli gwarantowanymi środkami, dzięki którym fundacja przez jakiś czas ma pewność co do podejmowanych zobowiązań finansowych. To umożliwia działalność niezależną od nacisków politycznych czy chwilowych trendów. Jednak choć jest to jakiś wyróżnik, nie jest to specyfika jedynie fundacji rodzinnych. Myślę, że tu należałoby się odnieść przede wszystkim do korzyści prywatnych dla rodziny. Fundacja rodzinna to wspólny sposób na zintegrowanie jej członków, tworzenie wspólnych celów. To dobry model podtrzymywania więzi rodzinnych, który w przypadku moim i Igora bardzo dobrze się sprawdza.

Jesteście braćmi, obaj zarządzacie Fundacją EFC, obaj mieszkacie za granicą. Jak się dogadujecie, znajdujecie wspólny język?

Igor: Mamy szczęście. W sposób zupełnie naturalny podzieliliśmy się kompetencjami. Mój brat jest po matematyce i po MBA na Columbia University. Z wielkim entuzjazmem zajmuje się kwestiami związanymi z zarządzaniem funduszem żelaznym. Ja z kolei jestem zaangażowany w sprawy bieżące i rozwój programowy fundacji. Myślę, że dzięki temu nasza współpraca przebiega tak gładko.

Andrzej: W kluczowych kwestiach dotyczących kierunku rozwoju naszych programów wspólnie podejmujemy decyzje. Mieszkając na co dzień w Nowym Jorku widzę, jak funkcjonują organizacje społeczne w innych krajach, mam dzięki temu szansę wnieść nowe spojrzenie do pracy Fundacji. Igor z kolei jest zawsze blisko spraw bieżących, wie, co dzieje się na miejscu, jest w stałym kontakcie z zespołem. Doceniamy

w sobie wzajemnie te cechy, których sami nie posiadamy. Mamy naprawdę dużo szczęścia.

Fundacja ma fundusz żelazny, własny kapitał, może sama realizować swoje programy. Jednocześnie współpracuje z wieloma partnerami. Dlaczego?

Andrzej: Po pierwsze jesteśmy świadomi skali wyzwań edukacji w Polsce. Mamy też sprawny, dobry zespół, który pozwala nam na realizację projektów. Nasz apetyt wciąż rośnie, a dzięki partnerom zakres naszych działań jest dużo większy, niż gdybyśmy czerpali jedynie z własnych zasobów. Do tego dochodzi element związany z tak zwaną polską obietnicą, czyli naszą rodzimą wersją amerykańskiej giving pledge. Zachęcamy innych do tworzenia organizacji lub wspierania doświadczonych organizacji społecznych, które skutecznie realizują swoją misję. Poprzez współpracę z partnerami staramy się pokazywać, że warto się angażować. Łącząc siły możemy działać skutecznie i rozwijać się w trzecim sektorze.

Polska Rada Biznesu przyznaje Nagrodę im. Andrzeja Czerneckiego, Waszego ojca. Jaką rolę Fundacja EFC odgrywa w promowaniu postaw filantropijnych w Polsce?

Igor: Mimo upływu siedmiu lat od śmierci ojca jego gest - pomysł, aby majątek przekazać na fundację - jest nadal unikatowy. To nośny symbol tego, czego oczekujemy od ludzi, którzy w wolnej Polsce odnieśli sukces finansowy. Widzę wśród nowego pokolenia, między innymi na organizowanych przez nas Spotkaniach Fundacji Rodzinnych, że młodzi ludzie są lepiej oswojeni z ideą filantropii niż to pokolenie, które było nastawione na sukces finansowy. Mając na uwadze gest ojca, mam nadzieję, że Fundacja EFC będzie ważnym punktem odniesienia w tym zakresie i dowodem na to, jaką radość i satysfakcję może nieść ze sobą filantropia.

Patrząc z perspektywy ostatnich 10 lat - co jest największym sukcesem fundacji?

Igor: Ogromnym sukcesem jest zaufanie partnerów, na przykład tak dużej fundacji, jak Fundacja Rodziny Staraków. To, że zewnętrzna

instytucja ufa nam, że robimy coś na tyle dobrze, że chce to robić z nami, jest dla mnie ważnym punktem odniesienia. Myślę też, że współpraca, którą nawiązaliśmy z licznymi organizacjami społecznymi, które w zeszłym roku włączyły się w tworzenie Horyzontów była sygnałem, że jesteśmy przez ten sektor traktowani poważnie. Liczę na to, że sukcesem będą same Horyzonty, ale dopiero za parę lat zobaczymy, czy uda nam się zrealizować wytyczne przez nas cele. Do tego są niezliczone małe sukcesy, równie ważne, co te duże. Nawiązane przyjaźnie wśród uczestników programu Horyzonty, radość, którą my czerpiemy patrząc na ich drogę. Tego codziennie dostarczają nam stypendyści i każdy ich sukces jest dla nas ważny i wielki.

Dobre liceum, studia, dobra praca - czy tak wyobrażacie sobie idealną ścieżkę stypendysty Horyzontów?

Igor: Niekoniecznie. Horyzonty mają inne ambicje. Liczą się dla nas takie wartości, jak poczucie odpowiedzialności za swoje otoczenie, świadomość własnych korzeni, otwartość na świat, silne poczucie własnej wartości. Te elementy składają się na postawę, która nie musi wynikać z klasycznego, neoliberalnego, nastawionego na indywidualizm rozumienia kariery. Staramy się kłaść nacisk na doświadczenie wspólnotowe. Chcemy, aby nasz absolwent był osobą, która buduje wartościowe relacje z ludźmi, potrafi wziąć odpowiedzialność za kraj i kontynent, na którym mieszka, za środowisko, za sytuację polityczną.

Dotknąłeś ważnego problemu dotyczącego kształtu edukacji w Polsce. Co należałoby zrobić, żeby odpowiadała ona na wyzwania współczesnego świata?

Igor: Są eksperci, którzy wiedzą to lepiej ode mnie. Bez wątplenia w polskiej klasie panuje nawiązująca do dziewiętnastowiecznego, pruskiego, autorytarnego modelu relacja uczeń-nauczyciel. Przy nim trudno się dziwić radykalizacji nastrojów politycznych wśród młodych. Jeśli nie ma demokracji w klasie, to nie będzie demokratów wśród maturzystów. Do tego należałoby położyć większy nacisk na naukę myślenia, a mniejszy na wkuwanie. W dobie internetu każdą informację możemy w miarę łatwo zdobyć. Pytanie, jakie informacje są ważne i jak dokonywać ich mądrej syntezy.

Równie ważną kompetencją jest umiejętność współpracy. Jest tego trochę...

Andrzej: Mieliśmy także poczucie, że środowisko edukacyjne jest zaniedbywane i marginalizowane. Bez teoretycznego zaplecza nie uda nam się zmienić edukacji w Polsce. Każdy kraj ma własną specyfikę. Nie możemy jedynie czerpać wzorców z zewnątrz, musimy szukać rozwiązań analizując to, co dzieje się w Polsce. Nagroda im. prof. Romana Czerneckiego ma być taką stymulacją dla ludzi, którzy myślą o tym, żeby na przykład rozpocząć pracę naukową w dziedzinie edukacji i pedagogiki. Skierowana jest także do nauczycieli, którzy piszą o swoim zawodzie i publicystów, którzy zajmują się edukacją i potrafią nią zainteresować czytelników. Trafiliśmy na niezagospodarowaną dotychczas niszę.

Za Wami dekada pracy. Co macie w planach na kolejne 10 lat?

Gdzie widzicie szczególną potrzebę zmian?

Andrzej: Mamy masę pomysłów. Ważnym elementem najbliższych dziesięciu lat będzie rozwój programów związanych ze wsparciem nauczycieli. Ostatnie miesiące pokazały, że w tym zakresie jest sporo do zrobienia - nowoczesne metody nauczania, budowanie kompetencji nauczycieli, ich pozycja w społeczeństwie - na tym chcemy się skupić. Rozwój Horyzontów to także duże wyzwanie, które nas cieszy i ekscytuje.

Igor: Mamy program wsparcia lokalnych szkół, którego pilotażową edycję prowadzimy w Szczekocinach. Jest taką próbą kompleksowego wsparcia społeczności wokół szkoły. Mamy też program grantowy dla nauczycieli - to Edukacja Inspiracja. Ale być może jesteśmy gotowi na przedsięwzięcie, które jakoś to wszystko zintegruje w spójną całość. Z pewnością za 10 lat chciałbym móc pochwalić się tym, że EFC to poważny partner dla polskich nauczycieli.

CO ROBIMY DLA EDUKACJI?

12	Patron Fundacji
16	Fundator Fundacji
18	Rada Fundacji
20	Rada Programowa

PROGRAM STYPENDIALNY HORYZONTY - NOWY ROZDZIAŁ

W programie stypendialnym Fundacji EFC zapewniamy kompleksowe wsparcie uczniom z całej Polski, którzy chcą zdobywać wiedzę w najciekawszych liceach i technikach w dużych miastach. Dodajemy odwagi, uczymy współpracy, angażujemy społecznie. Dbamy o rozwój osobisty w szkole i poza szkołą.

W świetle reformy edukacji wprowadzanej od 2018 roku w Polsce oraz wyzwań XXI wieku postanowiliśmy przyjrzeć się naszemu programowi stypendialnemu. Jego nowa formuła jest rezultatem złożonego, przemyślanego procesu, na który składały się warsztaty i konsultacje z organizacjami społecznymi, naszymi partnerami oraz całym zespołem Fundacji. W efekcie powstała mapa drogowa zmian programowych, które będą wdrażane sukcesywnie w kolejnych latach.

Kluczowymi elementami tych zmian są:

- zwiększenie zaangażowania młodzieży w działania na rzecz innych i swoich społeczności lokalnych;
- stworzenie miejsca, gdzie młodzież będzie mogła realizować własne inicjatywy, uczyć się i wspólnie spędzać czas (kluby EFC);
- współpraca ze szkołami średnimi, które przykładają dużą wagę do aktywności społecznej swoich uczniów, w tym naszych stypendystów;
- rozwój kompetencji zespołu koordynatorów Fundacji, który pracując metodą tutoringu będzie towarzyszyć stypendystom w odkrywaniu ich własnej ścieżki rozwoju.

Chcemy, aby program Horyzonty pomagał stypendystom osiągnąć równowagę między nauką a rozwojem osobistym. Wspierają nas w tym absolwenci Horyzontów tworzący Stowarzyszenie Alumni EFC. Jego członkowie pozostają w stałym kontakcie ze stypendystami, uczestniczą w życiu Fundacji EFC. Przez swoje działania promują postawy zaangażowania społecznego wśród młodego pokolenia. Obecnie z Fundacją współpracuje 130 alum-nów, którzy uczą się i pracują w 19 miastach na świecie.

Stypendyści Horyzontów

Zarząd Alumnów EFC"

735 młodych ludzi, którzy wzięli udział w Programie

231 stypendystów będących obecnie pod opieką Fundacji

504 absolwentów Programu, w tym **130** działających w Stowarzyszeniu Alumnów EFC

20 absolwentów Programu studiujących na zagranicznych uczelniach

34 szkoły oraz **27** burs i internatów w całej Polsce współpracujących z Fundacją

11 koordynatorów regionalnych opiekujących się stypendystami

30 mln. złotych zainwestowanych w rozwój stypendystów

97% stypendystów planujących kontynuację nauki na uczelniach wyższych, w tym 18% za granicą

83% stypendystów przyznających, że program wpłynął na ich dalsze wybory edukacyjne i zawodowe

Horyzonty w roku szkolnym 2018/2019:

- 2018**
 - X - Zjazd Zespołu EFC i organizacji partnerskich, Warmia - to tu opracowaliśmy zmiany programowe w Horyzontach
 - XII - Zjazd absolwentów Horyzontów, koordynatorów i zespołu EFC w Warszawie
- 2019**
 - I - Stypendyści jadą na ferie do Karpacza
 - II - Zaczynamy używać nazwy Horyzonty i startujemy z rekrutacją do nowej odsłony programu 2019/2020
 - Do zespołu dołączają nowe koordynatorki regionalne
 - VI - Przyjmujemy nowych stypendystów do programu
 - VI - Żegnamy kolejny rocznik maturzystów w Warszawie
 - VII - Horyzonty jadą na wakacje pod Olsztynek
 - VIII - Zabieramy stypendystów na Mistrzowską Kolację do Olsztyna
 - VIII - Poznajemy I rocznik stypendystów na wyjeździe integracyjnym w Gdańsku

Program Stypendialny Horyzonty prowadzimy w partnerstwie z Fundacją Rodziny Staraków, naszym partnerem strategicznym.

EDUKACJA INSPIRACJA - NAUCZYCIELE W AKCJI

Odkrywanie i pielęgnowanie potencjału w uczniach oraz angażowanie ich we wspólną pracę wymaga mądrych, otwartych nauczycieli. Stąd też od 2017 roku wspieramy polskich pedagogów w ramach programu grantowego Edukacja Inspiracja. Przyznajemy granty nauczycielom z małych miejscowości do 30 000 mieszkańców na realizację autorskich projektów edukacyjnych w szkołach podstawowych. Uczestnicy programu wzmacniają swoje kompetencje zawodowe, odkrywają potencjał w uczniach, rozwijają ich zainteresowania. Razem z młodzieżą budują relacje w szkole oparte na zaufaniu i partnerstwie. My zaś oferujemy im wsparcie finansowe, indywidualne doradztwo oraz szkolenia, dzięki którym mogą dostosowywać swoje działania do potrzeb uczniów.

Oto najważniejsze elementy Edukacji Inspiracji:

- zwiększanie kompetencji zawodowych nauczycieli i poczucia odpowiedzialności za jakość nauczania;
- wzmacnianie pozycji nauczyciela w społeczności szkolnej;
- budowanie wizerunku szkoły jako ważnego miejsca aktywizującego mieszkańców;
- inspirowanie dzieci do przełamywania schematów i kreatywnego działania;
- wzmacnianie w uczniach pewności siebie i poczucia wpływu na otoczenie.

2 lata Edukacji Inspiracji

67 nauczycieli (to 67 grantów wartych 194 924 złotych)

1136 uczniów zaangażowanych w projekty

projekty i warsztaty w **13** województwach

internetowa mapa inspirujących nauczycieli z całej Polski

Program prowadzimy we współpracy z Fundacją Szkoła z Klasą.

NAGRODA IM. IRENY SENDLEROWEJ "ZA NAPRAWIANIE ŚWIATA" - WYRÓŻNIENIE WYBITNYCH PEDAGOGÓW

Otwartość, tolerancja, solidarność - te wartości przekazujemy młodzieży, naszym stypendystom i z takimi nauczycielami chcemy pracować. Również dlatego od 2018 roku wspieramy Nagrodę im. Ireny Sendlerowej "za naprawianie świata." To wyróżnienie dla nauczycieli i nauczycielek, którzy uczą i inspirują do działania w duchu dialogu, otwartości i poszanowania innych. Nagrodzeni pedagodzy odgrywają istotną rolę w szkole oraz społeczności lokalnej wdrażając wartości bliskie Irenie Sendlerowej w życie. Tym samym przyczyniają się do pielęgnowania różnorodności i tolerancji w środowiskach szkolnych w całej Polsce.

W 2018 roku nagrodę otrzymał Mirosław Skrzypczyk, nauczyciel z Zespołu Szkół w Szczekocinach, który podtrzymuje pamięć o kulturze żydowskiej w jego regionie.

Nagroda im. Ireny Sendlerowej w liczbach:

- 15 000 zł przyznawanych co roku laureatom i laureatkom przez Kapitułę;
- 12 nagrodzonych;
- ponad 60 osób wyróżnionych w 12 edycjach konkursu;
- blisko 50 scenariuszy lekcji, poradników i artykułów opracowanych przez laureatów i laureatki w Laboratorium Wiedzy i Dobrych Praktyk.

Organizatorem Nagrody jest Centrum Edukacji Obywatelskiej.

SZKOŁY PATRONACKIE EFC - POTENCJAŁ MAŁYCH MIEJSCOWOŚCI

Pracując z nauczycielami Edukacji Inspiracji zrozumieliśmy, że szkoły w małych miejscowościach mogą być nie tylko przyjaznym miejscem do pracy i nauki, ale mogą też skupiać wokół siebie mieszkańców i inicjować projekty społeczne. Jednocześnie zauważyliśmy, że brakuje w Polsce kompleksowych programów współpracy z mieszkańcami i organizacjami społecznymi skierowanych do szkół. Dlatego stworzyliśmy program Szkoła Patronacka EFC, w którym wspólnie budujemy silną, otwartą, bezpieczną instytucję, która może być ważnym punktem na mapie miasta. Inwestujemy w rozwój zawodowy nauczycieli, inspirujemy uczniów do realizowania inicjatyw społecznych we współpracy z lokalną społecznością, zmieniamy przestrzeń samej szkoły.

Szkoła Patronacka EFC to program, który może być realizowany w każdej szkole w małym ośrodku miejskim, niezależnie od warunków społeczno-gospodarczych. Jest indywidualnie skrojony do jej potrzeb, korzysta z lokalnych zasobów, sprzyja bliskiej współpracy mieszkańców z uczniami, nauczycielami i instytucjami. Integralnym elementem programu jest wzbogacanie oferty edukacyjnej szkoły o kształcenie obywatelskie i inicjatywy społeczne, dzięki którym młodzi ludzie mogą rozwinąć skrzydła, a szkoła staje się ważną częścią życia miasta.

W roku szkolnym 2018/2019 przeprowadziliśmy pierwszy etap pilotażowej edycji programu Szkoły Patronackie EFC w Zespole Szkół im. Romana Czerneckiego w Szczekocinach. W oparciu o ewaluację naszych dotychczasowych działań zamierzamy stworzyć pięcioletni model współpracy ze szkołami z małych miejscowości do wykorzystania w całej Polsce.

Co robiliśmy w roku szkolnym 2018/2019:

- projekty uczniowskie realizowane z Centrum Badań i Innowacji Społecznych STOCZNIA - stworzenie "mapy potencjałów" Szczekocin;

- projekt budżetu partycypacyjnego na kolejny rok, który pozwoli stworzyć miejsce specjalnie dedykowane uczniom i realizowaniu inicjatyw we współpracy z lokalną społecznością i samorządem;
- projekty nauczycielskie - cykl szkoleń z ekspertem od kształcenia nauczycielskiego, wzmacniających kompetencje pedagogów w pracy z uczniami oraz przy realizacji inicjatyw społecznych.

Program realizujemy we współpracy z Centrum Badań i Innowacji Społecznych STOCZNIA.

NAGRODA IM. PROF. ROMANA CZERNECKIEGO - INNE SPOJRZENIE NA EDUKACJĘ

Edukacja to istotny temat w polskim życiu publicznym. Chcemy zachęcić publicystów do jego podejmowania i docenić tych, którzy wspierają merytoryczną dyskusję w tej dziedzinie - dlatego przyznajemy Nagrodę im. prof. Romana Czerneckiego. To wyróżnienie dla autorów artykułów, które przyczyniają się do pogłębiania debaty o edukacji w Polsce. Nagradzani naukowcy, edukatorzy i dziennikarze piszą o edukacji merytorycznie, nieszablonowo i odpowiedzialnie. Tak jak Roman Czernecki, patron nagrody, z zaangażowaniem podchodzą do tematyki polskiego szkolnictwa.

Nagroda im. prof. Romana Czerneckiego to jedyny konkurs w Polsce dedykowany wyłącznie autorom prac o edukacji. Wpisuje się w ważki i aktualny temat, doceniając tych, którzy potrafią o edukacji pisać z pasją i świeżym spojrzeniem, zwłaszcza w świetle kwietniowego strajku nauczycieli i chaotycznie przeprowadzanych reform w polskiej oświacie.

Laureaci I edycji nagrody (2018)

Kategoria "artykuł naukowy":

- dr Sylwia Bedyńska, dr hab. Izabela Krejtz, prof. dr hab. Grzegorz Sędek, *Chronic Stereotype Threat Is Associated with Mathematical Achievement on Representative Sample of Secondary Schoolgirls: the Role of Gender Identification, Working Memory, and Intellectual Helplessness*. "Frontiers in Psychology" (2018, t. 428, nr 9);
- dr Anna Baczko-Dombi, *Ucieczka od matematyki. Rekonstrukcja procesu w kontekście społecznego wizerunku przedmiotu*. "Edukacja" (2017, t. 140, nr 1).

Kategoria "artykuł publicystyczny":

- Justyna Suchecka, *Kto ty jesteś? Obywatel cyfrowego świata*. „Gazeta Wyborcza” (12 kwietnia 2017).

Nagroda specjalna:

- Jędrzej Malko oraz współautorzy, międzyredakcyjny projekt *Spięcie* (2018).

Różnorodność zgłoszonych prac w I edycji uświadomiła nam potrzebę stworzenia kategorii dla artykułów, które nie zostały napisane przez akademików lub dziennikarzy, a które stanowią ważny głos na temat edukacji. Dlatego w 2019 roku II edycję nagrody rozszerzyliśmy o kategorię "artykuł profesjonalny", która jako autorów uwzględnia edukatorów, pedagogów i osoby na co dzień pracujące w polskim szkolnictwie.

CO ROBIMY DLA FILANTROPII?

24	O programie MoN
26	Kryteria programu MoN
28	Program MoN zapewnia
30	Koordynatorzy regionalni
32	Efekty programu MoN
34	Koszt utrzymania stypendysty EFC
36	Stowarzyszenie absolwentów – Alumni EFC

NAGRODA IM. ANDRZEJA CZERNECKIEGO – ODWAGA I ZAANGAŻOWANIE

Andrzej Czernecki był przedsiębiorcą, który przekazując swój majątek na cele społeczne stał się jednym z największych współczesnych polskich filantropów. Polska Rada Biznesu postanowiła docenić jego wkład w upowszechnianie postaw zaangażowania społecznego. Od 2016 roku Nagroda im. Andrzeja Czerneckiego przyznawana jest przez Polską Radę Biznesu (PRB) organizacjom non-profit i filantropom, którzy z odwagą i zaangażowaniem inicjują potrzebne zmiany społeczne oraz działają na rzecz osób i środowisk szczególnie potrzebujących. Mamy nadzieję, że nagroda stanowi inspirację dla przedsiębiorców do podobnego zaangażowania i zmieniania świata na lepsze.

Laureatką nagrody w 2019 roku została Róża Rzeplińska, prezeska Stowarzyszenia 61 i założycielka platformy mamprawowiedziec.pl, która gromadzi informacje o osobach pełniących wybieralne funkcje publiczne. Laureatka jest także autorką cyklicznych warsztatów na temat wyborów i społeczeństwa obywatelskiego prowadzonych dla stypendystów programu Horyzonty.

SPOTKANIA FUNDACJI RODZINNYCH – WSPÓLNE WYZWANIA, WSPÓLNE ROZWIĄZANIA

Fundacja EFC to fundacja rodzinna. Wiemy, ile wysiłku trzeba włożyć, żeby razem stworzyć dobrze działającą organizację. Warto skorzystać z doświadczeń tych, którzy przeszli podobną drogę, stawiali czoła podobnym wyzwaniom i znaleźli odpowiedź na pytania, które zadaje sobie wielu filantropów.

Od 2018 roku organizujemy Spotkania Fundacji Rodzinnych, które tworzą przestrzeń do rozmowy dla kadry zarządzającej fundacjami oraz przedsiębiorców, którzy chcieliby rozpocząć działalność filantropijną. Dają możliwość wymiany doświadczeń, dobrych praktyk, sprzyjają doskonaleniu umiejętności w zarządzaniu fundacjami rodzinnymi. To jedyne i pierwsze tego typu spotkania w Polsce skierowane wyłącznie do przedstawicieli fundacji rodzinnych i rodzinnych przedsiębiorców.

Spotkania Fundacji Rodzinnych organizowane są we współpracy z Polską Radą Biznesu i Forum Darczyńców.

WSPÓŁPRACA PROCENTUJE – PARTNERSTWO Z FUNDACJĄ RODZINY STARAKÓW

Dobrze przemyślane partnerstwo zawsze przynosi korzyści. Daje szansę na realizację ambitnych celów, nowych przedsięwzięć, bardziej złożonych projektów.

W 2016 roku połączyliśmy siły z drugą fundacją rodzinną - Fundacją Rodziny Staraków. Zarówno FRS, jak i EFC stawia na edukację i młodzież, stąd też łączą nas działania skierowane do uczniów i nauczycieli. Najważniejszym z nich jest wspólna realizacja Programu Stypendialnego Horyzonty. Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem, wymieniamy dobrymi praktykami, służymy sobie wzajemnie radą i inspiracją. Przykładem jest uruchomienie w tym roku przez Fundację Rodziny Staraków nowego programu grantowego „Wena”, który motywuje młodzież do samodzielnych działań twórczych oraz zachęca do krytycznego odbioru sztuki.

Wierzymy, że nasz model współpracy będzie stanowić inspirację dla innych filantropów i fundacji rodzinnych, które zamierzają wprowadzać nowe projekty w życie. Pozostajemy otwarci na współpracę z partnerami, z którymi możemy tworzyć niezwykle przedsięwzięcia i pomagać innym.

KTO ZA TYM STOI?

24	O programie MoN
26	Kryteria programu MoN
28	Program MoN zapewnia
30	Koordynatorzy regionalni
32	Efekty programu MoN
34	Koszt utrzymania stypendysty EFC
36	Stowarzyszenie absolwentów – Alumni EFC

RADA FUNDACJI EFC

dr Igor Czernecki
Przewodniczący Rady

Andrzej Czernecki Jr.

Jan Krzewiński

Marta Drozd

ZARZĄD FUNDACJI EFC

Emilia Gromadowska
Prezes Zarządu

RADA PROGRAMOWA FUNDACJI EFC

Jacek Michałowski
Przewodniczący Rady

Krzysztof Arciszewski

dr Grażyna Czetwertyńska
Kościuszek Foundation Poland

prof. Michał Federowicz
Polska Akademia Nauk

dr hab. Mikołaj Herbst
Uniwersytet Warszawski

Urszula Malko

Alicja Pacewicz
Centrum Edukacji Obywatelskiej

dr Przemysław Sadura
Uniwersytet Warszawski

RADA PROGRAMOWA FUNDACJI EFC

Małgorzata Chmielecka
menedżerka Programu Stypendialnego
Horyzonty

Agnieszka Sawczuk
dyrektorka ds. komunikacji

Agata Bańkowska
menedżerka ds. komunikacji

Zofia Jaworowska
menedżerka ds. komunikacji

Magdalena Gołębiowska
koordynatorka Nagrody im. prof. Romana
Czerneckiego

Ulyana Buzenko
specjalistka ds. administracji

Joanna Utrata
księgowa

Krystyna Kielbowicz
księgowa

KOORDYNATORZY I KOORDYNATORKI PROGRAMU STYPENDIALNEGO HORYZONTY:

Marek Michalewski
superwizor

Igor Brewka
koordynator w województwie warmińsko-
-mazurskim, menedżer ds. administracji

Aneta Ceglarek
koordynatorka w województwie
dolnośląskim i opolskim

Agnieszka Jabłońska-Buchla
koordynatorka w województwie
wielkopolskim i łódzkim

Elżbieta Broda
koordynatorka w województwie
pomorskim i kujawsko-pomorskim

Izabela Buczek
koordynatorka w województwie podlaskim

Maria Starzewska
koordynatorka w województwie
podkarpackim

Robert Walków
koordynator w województwach lubuskimi
i zachodniopomorskim

Łukasz Krzemiński
koordynator w województwach
małopolskim i śląskim

Andrzej Piękoś
koordynator w województwach
mazowieckim i świętokrzyskim

Maciej Ziółkowski
koordynator w województwie lubelskim

ZAŁOŻYCIEL FUNDACJI EFC - ANDRZEJ CZERNECKI (1939–2012)

Fundacja EFC powstała z inicjatywy Andrzeja Czerneckiego, wybitnego polskiego przedsiębiorcy i wizjonera. W 1981 Andrzej Czernecki założył prywatną firmę High Tech Lab, stając się wkrótce jednym z największych na świecie producentów sprzętu laboratoryjnego. Po ponad 20 latach prowadzenia działalności biznesowej, sprzedał swoją firmę koncentrując się na działalności społecznej. Pod koniec życia założył Fundację EFC, nad którą dziś pieczę sprawują jego synowie – Igor i Andrzej Junior. Tym samym stał się jednym z największych, współczesnych filantropów w Polsce.